ПЕРЕДМОВА

Якщо ви тримаєте у руках цей посібник, то, напевно, обрали англійську мову четвертим предметом національного мультипредметного тесту, що міститиме чотири блоки завдань, три з яких — обов'язкові, а четвертий — на вибір вступника.

Це видання може стати вашим порадником щодо складових частин тесту, форм та видів тестових завдань та вимог, які висуває тест до здобувачів. Проте це — не головна користь від цієї книги. Пропонований посібник допоможе вам найефективніше підготуватися до тесту та показати під час тестування найкраще, на що ви здатні у володінні англійською мовою. Зрозуміло, що ви обираєте тестування з англійської мови тому, що розумієте його значення для вашого майбутнього і вже інвестували багато зусиль і часу в належне оволодіння іноземною мовою.

Структура НМТ англійської мови передбачає 32 завдання, а саме: 11 завдань на встановлення відповідності (Tasks 1, 3, запитання 1-5, 11-16); 5 завдань з вибором однієї правильної відповіді (Task 2, запитання 3-10), 16 завдань на заповнення пропусків у тексті (Tasks 4, 5, 6, запитання 17-22, 23-27, 28-32). Максимальна кількість балів за всі тестові завдання — 32.

Пропоноване комплексне видання містить довідник з англійської мови, тренувальні тести з частин «Читання» та «Використання мови», зразки розмовних тем і письмових завдань. 10 варіантів комплексних тренувальних тестів для підготовки до складання НМТ укладені відповідно до чинних програм з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджених Міністерством освіти і науки України. Посібник також містить відповіді до всіх завдань, що допоможе перевірити правильність їх виконання та звернути увагу на навчальний матеріал, що потребує доопрацювання.

Сподіваємося, що пропоноване видання стане незамінним помічником при підготовці до НМТ, допоможе поглибити і систематизувати засвоєний матеріал, удосконалити знання з англійської мови.

Автори

ДОВІДНИК

ФОНЕТИКА

Англійський алфавіт
і звукові значення його букв

Aa		[eɪ]	Nn		[en]
Bb		[biː]	Oo		[ou]
Cc		[siː]	Pp		[piː]
Dd		[diː]	Qq		[kjuː]
Ee		[iː]	Rr		[ɑː]
Ff		[ef]	Ss		[es]
Gg		[dʒiː]	Tt		[tiː]
Hh		[eɪʧ]	Uu		[juː]
Ii		[aɪ]	Vv		[viː]
Jj		[dʒeɪ]	Ww		[ˈdʌbljuː]
Kk		[keɪ]	Xx		[eks]
Ll		[el]	Yy		[waɪ]
Mm		[em]	Zz		[zed]

ПРАВИЛА ЧИТАННЯ ГОЛОСНИХ

В англійській мові голосні можуть читатися у словах по-різному, залежно від їхнього положення у слові, а також від того, які букви стоять перед ними або позаду них.

❶ Якщо голосна знаходиться у відкритому складі (I тип складу), вона читається як в алфавіті.

Склад вважається відкритим, якщо:

- голосна є **кінцевою**;
- за голосною йде **інша голосна, яка не читається**;
- за голосною йде **одна приголосна з голосною, яка читається або не читається**;
- за голосною йде **приголосна + *l* з голосною, яка не читається**.

Буква ***a*** у відкритому складі читається [eɪ]: *plate* [pleɪt].

Буква ***e*** у відкритому складі читається [iː]: *he* [hiː].

Кінцева ***e*** називається “німою” і не вимовляється: *Eve* [iːv].

Буква ***i (y)*** відкритому складі читається [aɪ]: *dry* [draɪ], *fine* [faɪn].

Буква ***u*** у відкритому складі читається [juː]: *huge* [hjuːdʒ]
або [uː] 1) після *r*: *rude* [ruːd];
2) після приголосної + *l*: *flute* [fluːt];
3) після шиплячих приголосних: *June* [dʒuːn].

Буква ***o*** у відкритому складі читається [ou]: *rope* [roup].

❷ Буква на позначення голосного читається по-іншому, якщо вона знаходиться у закритому складі (II тип складу).

Склад вважається закритим, якщо:

- після голосної йде **одна або дві кінцеві приголосні**;
- після голосної йдуть **дві або три приголосні з наступною голосною**.

Буква ***i*** у закритому складі читається [ɪ]: *sit* [sɪt].
Буква ***e*** у закритому складі читається [e]: *set* [set].
Буква ***a*** у закритому складі читається [æ]: *bad* [bæd].
Буква ***o*** у закритому складі читається [ɔ]: *got* [gɔt].
Буква ***u*** у закритому складі читається [ʌ]: *bus* [bʌs].

❸ У випадку, коли за голосною йде буква ***r*** у кінці слова або перед приголосною (III тип складу), голосна і буква ***r*** читаються як один довгий звук.

Буквосполучення ***ar*** читається [ɑ:]: *car* [kɑ:].
Буквосполучення ***or*** читається [ɔ:]: *nor* [nɔ:].
Буквосполучення ***ir*** читається [ə:]: *girl* [gə:l].
Буквосполучення ***er*** читається [ə:]: *her* [hə:].
Буквосполучення ***ur*** читається [ə:]: *turn* [tə:n].

❹ У деяких буквосполученнях голосні мають особливу вимову.

Буквосполучення ***oo*** читається [u]: *book* [buk] або [u:]: *boot* [bu:t].
Буквосполучення ***ou*** читається [au]: *found* [faund].
Буквосполучення ***ow*** може читатися [au]: *how* [hau] або [ou]: *sow* [sou].

Примітка:
Читання таких слів треба перевіряти за словником.

Буквосполучення ***ea*** читається [i:]: *read* [ri:d].
Буквосполучення ***w(h)a*** читається [wɔ]: *wash* [wɔʃ].
Буквосполучення ***oi (oy)*** читається [ɔɪ]: *toy* [tɔɪ]; *loin* [lɔɪn].
Буквосполучення ***ei (ey), ai (ay)*** читаються [eɪ]: *eight* [eɪt], *play* [pleɪ].
Буквосполучення ***oa*** читається [ou]: *boat* [bout].
Буквосполучення ***ue*** читається [(j)u:]: *sue* [sju:].
Буквосполучення ***ui*** читається [(j)u:]: *fruit* [fru:t].
Буквосполучення ***eu*** пишеться всередині слова, а ***ew*** — у кінці слова. У цих буквосполученнях перша буква не читається, а читається друга буква. Отже, вони звучать однаково [(j)u:].
Наприклад: *neutral* ['nju:trəl], *new* [nju:].

Буквосполучення ***au (aw)*** читаються [ɔ:]. Буквосполучення ***au*** пишеться всередині слова, ***aw*** — у кінці.
Наприклад: *paunch* [pɔ:nʧ], *law* [lɔ:].

Буквосполучення ***ai (ei) + r*** читаються [ɛə]: *pair* [pɛə], *heir* [ɛə].
Буквосполучення ***ee + r, ea + r*** читаються [ɪə]: *beer* [bɪə], *lear* [lɪə].
Буквосполучення ***oa + r*** читається [ɔ:]: *oar* [ɔ:].
Буквосполучення ***oo + r*** читається [uə]: *moor* [muə].

Примітка:
Слова-винятки: door, floor — [ɔ:].

Буквосполучення ***ou + r*** у наголошеному складі читається [auə]: *our* [auə].
Якщо ж склад ненаголошений, відбувається редукція звука, тобто буквосполучення ***ou + r*** читається [ə]: *harbour* ['hɑ:bə].
Буквосполучення ***or (er)*** у кінці слова читаються [ə]: *doctor* ['dɔktə], *teacher* ['ti:ʧə].

ПРАВИЛА ЧИТАННЯ ПРИГОЛОСНИХ

В англійській мові є глухі і дзвінкі приголосні.

Наступні приголосні читаються глухо, тобто без голосу:
f [f], ***t*** [t], ***p*** [p], ***k*** [k], ***h*** [h], ***s*** [s].

Буква ***x*** передає сполучення звуків [ks].

Такі приголосні читаються дзвінко, тобто з голосом:
d [d], ***b*** [b], ***g*** [g], ***z*** [z], ***n*** [n], ***m*** [m], ***l*** [l], ***r*** [r].

В англійській мові дзвінкі приголосні у кінці слова не можна оглушувати.

Подвоєні приголосні читаються як один приголосний звук: *egg* [eg].

Буква ***c*** залежно від позиції у слові читається по-різному: [s] або [k].

Буква ***c*** читається [s] перед голосними ***e***, ***i***, ***y*** або перед кінцевою "німою" ***e***: *cent* [sent], *pencil* [pensl], *face* [feɪs].

Буква ***c*** читається [k] перед голосними ***a***, ***o***, ***u***, перед приголосними, у кінці слів: *clap* [klæp], *cab* [kæb], *bloc* [blɔk].

Сполучення ***ck*** читається [k]: *black* [blæk].

Примітка:

Кінцевий приголосний звук [k] може передаватись на письмі або буквою ***k***, або сполученням ***ck*** (рідко буквою ***c***). Якщо голосний звук у слові передається однією буквою, то потрібно писати сполучення ***ck***, наприклад: *lock*.
Якщо ж голосний звук передається двома голосними, потрібно писати букву ***k***, наприклад: *book*. Число букв, починаючи з першої голосної і рахуючи зліва направо, повинно дорівнювати трьом. Це правило називається **правилом трьох букв**.
*str**uck*** *f**ork*** *l**ook***

Буква ***g*** читається [dʒ] перед голосними ***e***, ***i***, ***y*** і перед кінцевою "німою" ***e***: *gem* [dʒem], *page* [peɪdʒ].

Буква ***g*** читається [g] перед голосними ***a***, ***o***, ***u***, перед приголосними, у кінці слів: *globe* [gloub], *grog* [grɔg].

Сполучення ***dge (ge)*** читаються [dʒ]: *bridge* [brɪdʒ].

Примітка:

Кінцевий приголосний звук [dʒ] може позначатися сполученням ***ge*** або ***dge***. Якщо перед [dʒ] є приголосний звук, то пишеться сполучення ***ge***, наприклад: *hinge*. Якщо ж перед [dʒ] немає приголосного звука, то пишеться сполучення ***dge***, наприклад: *pledge*. Число букв, починаючи з голосної, повинно дорівнювати чотирьом. Це правило називається **правилом чотирьох букв**.
*pl**unge*** *br**idge***
*fr**inge*** *fl**edge***

Буква ***l*** читається [l]. Перед голосним звук [l] має більш м'який відтінок. В інших випадках звук [l] має більш твердий відтінок: *let* [let], *ill* [ɪl].

Буква ***s*** після голосних читається дзвінко [z], а після букви ***u*** чи у сполученні ***ss*** читається [s]: *his* [hɪz], *plus* [plʌs], *miss* [mɪs].

Буква ***z*** чи сполучення ***zz*** читаються [z]: *zip* [zɪp], *fuzz* [fʌz].

Буквосполучення ***tch (ch)*** читаються [tʃ]: *match* [mætʃ], *lunch* [lʌntʃ].

Примітка:

Кінцевий звук [tʃ] може позначатися сполученням ***ch*** або ***tch***. Якщо перед [tʃ] є приголосний звук, то слід писати сполучення ***ch***, наприклад: *clinch*. Якщо ж перед [tʃ] немає приголосного звука, то потрібно писати ***tch***, наприклад: *stitch*. Число букв, починаючи з голосної, повинно дорівнювати чотирьом. Це правило називається **правилом чотирьох букв**: ***inch***, *m**atch***, *p**unch***, *sn**atch***.
У таких словах-винятках звук [tʃ] позначається двома буквами — ***ch***: *rich, such, much*.

Буквосполучення ***sh*** читається [ʃ]: *lash* [læʃ].

Букви ***v*** і ***w*** читаються дзвінко [v] і [w]: *velt* [velt], *wish* [wɪʃ].

Буквосполучення ***th*** читається [θ] на початку і в кінці іменників, прикметників, дієслів, числівників: *thick* [θɪk], *fifth* [fɪfθ].

Буквосполучення ***th*** читається [ð] між голосними, у словах, які належать до різних частин мови, а також на початку і в кінці займенників, сполучників і деяких прийменників: *this* [ðɪs].

Буквосполучення ***qu*** читається [kw]: *quick* [kwɪk].

Буквосполучення ***ng*** читається [ŋ], а буквосполучення ***nk*** читається [ŋk]: *king* [kɪŋ], *drink* [drɪŋk].

Буквосполучення ***wh*** може читатися [w] або [h]. У тих словах, де за буквосполученням ***wh*** іде ***o***, буква ***w*** не читається: *whole* [houl]. В інших випадках у сполученні ***wh*** читається тільки буква ***w***: *which* [wɪʧ], *why* [waɪ].

Буквосполучення ***gh*** не читається: *eight* [eɪt], *high* [haɪ].

У буквосполученнях ***kn*** і ***wr*** перші букви не читаються:
knife [naɪf], *wrap* [ræp].

Буквосполучення ***ph*** у словах грецького походження читається [f]: *phone* [foun].

Букви ***t***, ***c***, ***s*** читаються [ʃ] перед буквосполученням ***-ion***, якщо перед ними йде приголосна: *section* ['sekʃən], *pension* ['penʃən].

Буквосполучення ***ss*** перед ***-ion*** також читається [ʃ]: *profession* ['prə'feʃn].

Буква ***x*** перед ***-ion*** читається [kʃ]: *flexion* ['flekʃən].

Буква ***t*** перед ненаголошеними сполученнями ***-ure, -ual*** читається [ʧ]: *lecture* ['lekʧə], *actual* ['æktʧuəl].

Букви ***s, z*** перед сполученнями ***-ure, -ual*** читаються [ʒ]: *measure* ['meʒə], *seizure* ['si:ʒə].

Буквосполучення ***ss*** перед сполученням ***-ur(e)*** читається [ʃ]: *pressure* ['preʃə].

Буква ***g*** перед сполученням ***-ion*** читається [dʒ]: *region* ['ri:dʒən].

ВПЛИВ ПРИГОЛОСНИХ НА ЧИТАННЯ ДЕЯКИХ ГОЛОСНИХ

Буквосполучення ***o + ld*** читається [ould]: *cold* [kould].

Буква ***i*** у сполученні з ***ld, nd, gh*** читається [aɪ]: *child* [ʧaɪld], *kind* [kaɪnd], *high* [haɪ].

Примітка:
В сучасній англійській мові сполучення ***gh*** не читається у жодному слові.

Буква ***a*** читається [ɑ:] перед буквосполученнями ***ss, st, sk, sp:***
pass [pɑ:s], *past* [pɑ:st], *ask* [ɑ:sk], *grasp* [grɑ:sp].

Буква ***a*** читається [ɑ:] також перед буквосполученнями ***nt, nce, nch:*** *plant* [plɑ:nt], *dance* [dɑ:ns], *branch* [brɑ:nʧ].

Буква ***a*** читається [ɑ:] перед буквосполученнями ***ff, ft, th:***
staff [stɑ:f], *craft* [krɑ:ft], *father* ['fɑðə].

Буква ***a*** читається [ɑ:] перед буквосполученнями ***lm, lf, lve***. Приголосний ***l*** не вимовляється: *palm* [pɑ:m], *half* [hɑ:f], *halve* [hɑ:v].

Буквосполучення ***alk*** читається [ɔ:k]: *talk* [tɔ:k].

Буквосполучення ***ea*** перед ***d, th*** читається [e]: *head* [hed], *breath* [breθ].

Буквосполучення ***ea*** перед ***r*** читається [ə:]: *learn* [lə:n].

Буквосполучення ***ou + gh + t*** читається [ɔ:t]: *bought* [bɔ:t].

Буквосполучення ***all*** читається [ɔ:l]: *ball* [bɔ:l].

Буквосполучення ***oll*** читається [oul]: *boll* [boul].

ЧИТАННЯ ЗАКІНЧЕННЯ *-s*

Множина більшості іменників і форма дієслова в Present Indefinite у 3-й особі однини (*he*, *she*, *it*) утворюються додаванням закінчення ***-s***. Читання цього закінчення різне залежно від того, яким звуком закінчується слово.

❶ Закінчення ***-s*** читається [s], якщо слово закінчується глухими приголосними [p], [k], [t], [f], [θ].

Наприклад: *stops* [stɔps], *winks* [wɪŋks], *months* [mʌnθs].

❷ Закінчення ***-s*** читається [z] після дзвінких приголосних (крім свистячих і шиплячих) [d], [g], [l], [m], [n], [ŋ], [v].

Наприклад: *pigs* [pigz], *bands* [bændz], *stands* [stændz].

Примітка:
Закінчення ***-s*** при додаванні до слів, які закінчуються на ***-o***, читається [ouz]. Наприклад: *photos* ['fɔtouz], *frescoes* ['freskouz].

❸ Закінчення ***-s*** читається [ɪz] після шиплячих і свистячих приголосних.

Наприклад: *services* ['sə:vɪsɪz], *dashes* ['dæʃɪz].

ЧИТАННЯ ЗАКІНЧЕННЯ *-ed*

Закінчення ***-ed*** додається до правильних дієслів у Past Indefinite і при утворенні дієприкметників минулого часу.

❶ Закінчення ***-ed*** читається [d], якщо дієслово закінчується голосним. Наприклад: *offered* [ˈɔfəd], *cornered* [ˈkɔːnəd].

❷ Закінчення ***-ed*** читається [d], якщо дієслово закінчується дзвінкими приголосними [b], [g], [l], [v], [z], [dʒ], [ŋ], [m], [n]. Наприклад: *turned* [tənd], *bridged* [brɪdʒd], *hanged* [hæŋd].

❸ Закінчення ***-ed*** читається [t], якщо слово закінчується глухими приголосними [f], [k], [p], [s]. Наприклад: *asked* [ɑːskt], *clapped* [klæpt].

❹ Закінчення ***-ed*** читається [ɪd], якщо дієслово закінчується приголосними [t] або [d]. Наприклад: *started* [ˈstɑːtɪd], *translated* [trænsˈleɪtɪd].

РЕДУКЦІЯ ГОЛОСНИХ

У ненаголошеному положенні голосні звуки вимовляються по-іншому, ніж у наголошеному складі. Вони редукуються, тобто змінюють своє звучання, довготу, а іноді зовсім не вимовляються.

❶ Голосні ***e, i, y*** у ненаголошеному складі читаються [ɪ].

Наприклад: *funny* [ˈfʌnɪ], *rocket* [ˈrɔkɪt].

❷ Голосні ***a, o, u*** у ненаголошеному складі читаються [ə].

Наприклад: *data* [ˈdeɪtə], *album* [ˈælbəm], *common* [ˈkɔmən].

❸ Будь-яка голосна у сполученні з ***-r*** у ненаголошеному складі читається [ə]. Наприклад: *doctor* [ˈdɔktə], *farmer* [ˈfɑːmə].

❹ Якщо ненаголошений склад закінчується на ***-n*** або ***-l***, то голосна перед ними не читається взагалі. Наприклад: *cotton* [kɔtn], *pencil* [pensl].

❺ Букви ***i, a*** в кінці слів у складах ***-ive, -age, -ade, -ace, -ate*** читаються [ɪ]. Наприклад: *restive* [ˈrestɪv], *village* [ˈvɪlɪdʒ], *comrade* [ˈkɔmrɪd], *menace* [ˈmenɪs], *climate* [ˈklaɪmɪt].

ЧИТАННЯ БАГАТОСКЛАДОВИХ СЛІВ

Усі багатоскладові слова можна поділити на дві групи.

І група — багатоскладові слова, утворені за допомогою префіксів, суфіксів, граматичних закінчень. Читання таких слів вимагає знання усіх цих елементів і вміння відкинути їх для того, щоб прочитати основу слова за вже відомими правилами читання одно- і двоскладових слів.

При читанні багатоскладових слів наголос не падає на суфікси, тобто наголошується основа слова, а голосний звук у суфіксі змінює своє звучання (***-er*** → [ə]; ***-or*** → [ə]; ***-ship, -less, -ly*** → [ɪ]).

Наприклад: *manager* [ˈmænɪdʒə], *nominator* [ˈnɔmɪneɪtə],
draftsmanship [ˈdrɑːftsmənʃɪp], *meaningless* [ˈmiːnɪŋlɪs],
scientifically [ˌsaɪənˈtɪfɪkəlɪ].

Особливість префіксів полягає в тому, що багато з них надають слову заперечного чи протилежного значення, отже, під час читання на них також падає наголос. Наприклад*: unpack* [ʌnˈpæk], *non-ferrous* [ˈnɔnˈferəs].

ІІ група багатоскладових слів — це слова, в яких наголошеним є третій склад від кінця слова (вищезгадані суфікси і граматичні закінчення до уваги не беруться).

Наприклад*: origin* [ˈɔrɪdʒɪn], *flattery* [ˈflætərɪ].

Якщо у слові є більше чотирьох складів, то вліво, через один склад від наголошеного, розташовуються другорядні наголоси, які ставляться внизу.

Наприклад*: documentary* [ˌdɔkjuˈmentərɪ], *university* [ˌjuːnɪˈvəːsɪtɪ].

Для правильного читання багатоскладових слів необхідно пам’ятати, що всі голосні, крім ***u***, читаються коротко.

Отже, правило читання більшості багатоскладових слів можна сформулювати так: у багатоскладових словах наголос падає на третій склад від кінця; всі голосні, крім ***u***, у наголошеному складі читаються за правилами, що стосуються односкладових слів; буквосполучення у наголошених складах читаються так само, як в односкладових словах; другорядний наголос ставиться через один склад вліво від головного наголошеного складу; ненаголошені склади редукуються відповідно до загальних правил.

ІНТОНАЦІЯ

Важливе значення в оформленні англійського речення має інтонація. У кожному реченні є слова, які містять більше смислове значення, ніж інші, отже, їх треба виділити, тобто надати їм фразовий (смисловий) наголос.

Зазвичай, в англійській мові наголос не падає на артиклі, особові і присвійні займенники, сполучники, прийменники (якщо вони не потребують особливого, смислового, наголосу).

Щоб оволодіти навичками інтонації в англійській мові, необхідно засвоїти дві основні інтонації мови: висхідну, що графічно зображується ⤴, і низхідну — ⤵, які знаходяться між двома паралельними лініями, що означають верхню і нижню межі нормального діапазону нашого голосу, а саме:

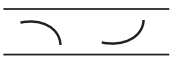

Кожен наголошений склад графічно зображується горизонтальною рискою (тире), а ненаголошений — крапкою. Пауза позначається вертикальною рискою: | або ⦚ (коротка пауза). У звичайній емоційно незабарвленій англійській мові речення має **низхідну інтонацію**. Перший наголошений склад ми вимовляємо на найвищій ноті свого голосу, кожен наступний — поступово знижуючи інтонацію голосу.

Розглянемо приклади. (В реченні риска біля складу (ˈ) означає, що склад є наголошеним).

ˈ*Let* ˈ*Eve* ˈ*spell* ⤵ *“sense”.*

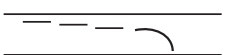

ˈ*Let me* ⤵ *see.*

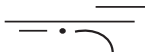

або

I ˈ*feel* ⤵ *fine.*

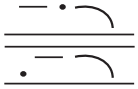

Якщо у реченні перший склад (чи слово) є ненаголошеним, то ми вимовляємо його низьким рівним голосом, а кожен наступний ненаголошений склад вимовляємо або на тому самому рівні, що й попередній, або трохи вищим голосом. Усі початкові ненаголошені склади вимовляються рівним і зазвичай низьким голосом.

Наприклад:

It is ⤵ *nice.*

або

ˈ*Ben has a* ⤵ *car.*

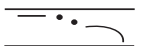

It’s ⤵ *my pen.*

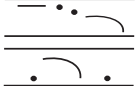

Висхідна інтонація вживається:

❶ у кінці речення, яке виражає прохання.

Наприклад:

ˈ*Take a* ⤴ *seat, please.*

❷ у загальних питаннях, тобто питаннях, на які можна дати ствердну або заперечну відповідь.

Наприклад:

ˈ*Are you a* ⤴ *student?*

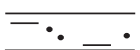

Іноді з метою виділення якогось слова воно вимовляється спочатку з низхідною, а потім із висхідною інтонацією.

Наприклад:

⤳ *“Pencil”* ⦚ *means олівець.*

або

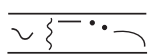

Отже, низхідна і висхідна інтонації в межах одного складу чи слова мають графічне зображення ⌣ .

У спеціальних питаннях, які починаються з питальних займенників, вживається низхідна інтонація.

Наприклад:

ˈ *Who is on* ⤵ *duty today?*

⤵ *I am.*

ˈ *What’s* ⤵ *this?*

ˈ*That’s a* ⤵ *book.*

МОРФОЛОГІЯ

ІМЕННИК (THE NOUN)

❶ **Іменники** в англійській мові поділяються на **власні (proper)** (*Mary, Lviv, Canada*), **загальні (common)** (*a table, a TV set, a ship*), **збірні (collective)** (*gentry, machinery*), **абстрактні (abstract)** (*love, freedom, life*) і ті, що означають **речовини (nouns of material)** (*gold, gas, water*).

❷ В англійській мові іменники мають форму однини і множини:

This is a pen. It's on the table.
These are pens. They are on the tables.

Множина іменників утворюється додаванням до форми однини закінчення ***-s***, яке вимовляється як [s] після глухих приголосних, як [z] після дзвінких приголосних і голосних та як [ɪz] після шиплячих і свистячих звуків:

[s] після глухих приголосних	[z] після дзвінких приголосних і голосних	[ɪz] після шиплячих і свистячих звуків
*book**s*** [buks] *pet**s*** [pets] *lake**s*** [leɪks]	*ball**s*** [bɔ:lz] *pen**s*** [penz] *play**s*** [pleɪz]	*force**s*** [ˈfɔ:sɪz] *rose**s*** [ˈrɔuzɪz] *judge**s*** [ˈʤʌʤɪz]

Винятки:

*m**a**n* [mæn] — *m**e**n* [men]
*wom**a**n* [ˈwumən] — *wom**e**n* [ˈwɪmɪn]
child [ʧaɪld] — *child**ren*** [ˈʧɪldrən]
too**th* [tu:θ] — ***tee**th [ti:θ]
foo**t* [fut] — ***fee**t [fi:t]
mou**se* [maus] — ***mi**ce [maɪs]

а) Якщо іменники в однині закінчуються на -x, -s, -ss, -sh, -ch, -tch, то при утворенні множини додається закінчення -es:

*fox — fox**es*** [ˈfɔksɪz]
*plus — plus**es*** [ˈplʌsɪz]
*bench — bench**es*** [ˈbenʧɪz]

б) Якщо іменник в однині закінчується на -y, то в множині:

-y після голосних не змінюється:
*to**y** — to**y**s* *way — way**s***
-y після приголосних змінюється на ***-ie***:
*stor**y** — stor**ie**s* *strateg**y** — strateg**ie**s*

в) Якщо іменник в однині закінчується на -o, а перед ним стоїть приголосна, то в множині додається -es:

*her**o** — her**o**es* *pota**to** — pota**to**es*
Але: *pian**o** — pian**o**s* *sol**o** — sol**o**s*
Якщо перед закінченням ***-o*** стоїть голосний, то в множині додається закінчення ***-s***:
*cucko**o** — cucko**o**s* *portfoli**o** — portfoli**o**s*

г) Якщо іменники в однині закінчуються на -f, -fe, то в множині ці закінчення змінюються на -ve:

*half — hal**ves*** *knife — kni**ves*** *life — li**ves***

Примітка:

Є декілька іменників, які закінчуються на ***-f*** і можуть мати дві форми множини:
*scar**f** — scar**fs*** (*або scar**ves***) *whar**f** — whar**fs*** (*або whar**ves***)

ґ) Деякі іменники мають однакову форму в однині і множині:

deer, trout, swine, sheep, fish.

д) Деякі іменники, запозичені з грецької і латинської мов, зберігають форми однини і множини цих мов: *phenomenon, phenomena; datum, data; crisis, crises; formula, formulae****. Деякі з таких іменників отримали англійську форму множини:*** *memorandums, formulas, indexes* ***тощо.***

е) Складні іменники утворюють множину різними шляхами:

1) Як правило, закінчення ***-s*** додається до основного слова:
*brother-in-law — brother**s**-in-law* *looker-on — looker**s**-on*

2) У деяких іменниках закінчення ***-s*** додається до останнього слова:
*lady-bird — lady-bird**s***

3) Якщо у складному слові немає іменника, то закінчення ***-s*** додається до останньої частини слова:
forget — me — not *forget — me — not**s***
merry — go — round *merry — go — round**s***

є) Деякі іменники мають тільки форму множини:

scissors, fetters, trousers, spectacles.

ж) Іменники *works* ***(у значенні "завод")*** *billiards, barracks, phonetics, physics, politics, optics* ***мають значення однини.***

з) Іменники *police, cattle****, а також незалежні прикметники, які виступають у ролі іменників*** *the rich, the poor,* ***мають форму однини, а значення множини:***

The rich *don't understand* ***the poor****.*

и) Іменники hair, fruit, money вживаються в однині:

His ***money*** *is on the table.*

❸ Загальні іменники в англійській мові поділяються на злічувані та незлічувані.

Злічувані іменники означають предмети, які можна порахувати. Вони мають форму однини і множини:

There are two ***books*** *on the desk.*

Незлічувані іменники означають назви речовин і абстрактних понять. Вони мають тільки форму однини.

Live me some ***tea****, please.*
You must face ***life*** *seriously.*

❹ Щоб показати належність предмета (предметів) якійсь особі (особам), вживається присвійна форма іменників, яка утворюється додаванням до однини іменника закінчення — ***'s***, яке вимовляється за тими самими правилами, що й закінчення множини іменників:

[s]	[z]	[ɪz]
після глухих приголосних	після дзвінких приголосних і голосних	після шиплячих і свистячих звуків
Pete's dog	*Jane's test* *Mary's doll*	*George's mistake*

Якщо іменник у множині має закінчення ***-(e)s***, то у присвійній формі до нього додається лише апостроф ':

The ***girls'*** *books were on the shelf.*

Якщо іменник у множині не має закінчення ***-(e)s***, то у присвійній формі до нього додається закінчення ***'s***:

The ***men's*** *instruments were forgotten in the workshop.*

Примітка:

Присвійну форму можуть мати також іменники, що означають назви міст, країн, суден та слова *government, army, country, ship, world, family, party:*
Kyiv is our ***country's*** *capital.*

Слова *shop, house* часто не вживаються після іменників у присвійній формі, якщо ці іменники означають належність магазину, будинку певній особі:

Yesterday she bought a nice honey-cake at ***the baker's****.*

❺ На відміну від української мови, в англійській іменники не мають граматичного роду. Рід іменника можна визначити лише за його значенням:

He	***She***	***It***
father	*mother*	*glass*
uncle	*sister*	*life*
man	*friend*	*cat*
teacher	*cousin*	*table*

The teacher *took her pen and began to write.*

Для довідок:

1. Назви тварин, зазвичай, замінюються займенником ***it***. Якщо треба вказати на стать тварини, вживають займенник ***he*** або ***she***:

My cat is called Pussy. ***She*** *is black.*

2. Назви країн і слова *boat* та *ship* часто асоціюються з жіночим родом і замінюються займенником ***she***:

England *is famous by her sea ports and ancient castles.*

The ship left the harbour late at night. ***She*** *had a large cargo of coal on board.*

3. Коли йдеться про маленьку дитину, вживається займенник ***it***:

"Is ***it*** *a boy or a girl?"she asked.*

4. У художніх творах, особливо в поезії, деякі предмети персоніфікуються і співвідносяться з певним родом. Так, *moon* і *earth* — жіночого роду (*she*), *sun* — чоловічого (*he*).

TASKS

1. Give the plural of the following nouns if possible.

shoe	city	shelf	sister-in-law	genius
chair	army	judge	deer	sportsman
book	key	hope	ox	path
dish	mouth	valley	tooth	wife
inch	month	brush	handful	bee
horse	truth	story	phrase	pie
day	child	mouse	goose	woman
foot	leaf	crisis	step-mother	

2. Give the singular of the following nouns if possible.

trousers	spectacles	tongs
women	carrots	potatoes
clothes	men-servants	passers-by
people	women-doctors	fruits
onions	feet	arms
shelves	teeth	wives
children	tomatoes	roofs

3. Use the bold-typed nouns in the possesive case.

Model: the room of my **friend** — my friend's room
the books of my **parents** — my parents' books

A coat for a **man** —
Coats for **men** —
A novel by **Dickens** —
The room of my **neighbour** —
The hammer of a **smith** —
The magazine which belongs to **Mary** —
The toys of these **children** —
The garden of his **aunt** —
The room of the **teachers** —

4. Answer the questions.

Model: Where do we buy bread?
We buy bread at the baker's. (At the baker's.)

1. Where do we buy meat?
2. Where do we buy fish?

3. Where do we buy cakes?
4. Where do we buy medicine?
5. Where do we buy paper, pens, pencils?
6. Where do we buy needles and thread?

5. Define the morphological composition of the following nouns.

blackboard	hostess	walking-stick
forget-me-not	water-supply	overweight
box	railway	disillusion
pin	bank	preoccupation
brotherhood	writer	brother-in-law
drawing-room	housewife	sunshine

6. Comment upon the structure of the following compound nouns.

Keeping-room, chimney-sweep, foreman, fireman, nightfall, sweetheart, fire-place, goodwill, blackbird, backdoor, skating-rink, passer-by, bluebell, thank-offering, lightning-rod, commander-in-chief, searchlight, home-work, hook-up, homesick, homesickness, diving-dress, mug-hunter, concrete-mixer.

7. Point out the nouns and define the class each belongs to.

1. He was professor of physics. (*London*)
2. In the kitchen Bowen read the telegram aloud. (*Amis*)
3. The crowd laughed and moved, pushing every way and everybody. (*This is America*)
4. De Witt fished through his pockets, found his eyeglasses, carefully slipped them out of their case... (*Heym*)
5. George suggested meat and fruit pies, cold meat, tomatoes, fruit and green stuff. (*Jerome K. Jerome*)
6. The silver-coloured carpet felt wonderfully soft beneath his feet, the furniture was of a golden wood. (*Galsworthy*)
7. The major seemed to be looking out at the sky... (*Heym*)
8. "It's not Sunday, tomorrow," said Karg. (*Heym*)
9. His hair was grey and he was short and fat. (*Hemingway*)
10. A stone caught her heel. (*Maltz*)
11. There were several small losses: a spoon used for the baby's feeding, a pair of scissors. (*Lessing*)
12. The mysteries of storm and the rain and tide were revealed. (*Galsworthy*)

8. Expain the use of the possessive case. Translate into Ukrainian.

1. Desert's voice seemed to leap from restraint. (*Galsworthy*)
2. I gaze lovingly at the rich brown earth, so lately freed from the frost's grasp... (*Broughton*)
3. "She kept a chandler's shop," pursued Bounderby. (*Dickens*)
4. In a word, he went out and ate ices at a pastry-cook's shop in Charing Cross... (*Thackeray*)
5. This man lives at Rod's End, and I don't quite know Rod's End. (*Dickens*)
6. George... promptly stepped into bow's place... (*Jerome K. Jerome*)
7. Presently Rex was on his two mile's walk to Offendene. (*Eliot*)
8. Bowen sat on the veranda of Buckmaster's house. (*Amis*)
9. I spent Christmas at my aunt Emily's. (*Brain*)
10. A woman's love is not worth anything until it has been cleaned of all romanticism. (*Murdoch*)

АРТИКЛЬ (THE ARTICLE)

В англійській мові є три артиклі: ***a*(*an*)** — **неозначений**, ***the*** — **означений** і **нульовий**, тобто значуща відсутність артикля.

Артиклі є визначниками іменників і ставляться перед ними та залежними від них словами.

Основне призначення артиклів в англійській мові — уточнювати смисл вжитих у мовленні іменників.

Наприклад:

I like ***ice-cream*** *(взагалі люблю морозиво).*
I bought ***an ice-cream*** *for my little sister (одну порцію морозива).*
The ice-cream *was very tasty (це куплене морозиво).*

❶ **Неозначений** і **нульовий артиклі** показують, що іменники вжиті у загальному значенні, тобто вони не виділені як щось конкретне. Неозначений артикль підкреслює, що йдеться про будь-який одиничний об'єкт з цього класу об'єктів, позначений цим іменником.

*She has **a new watch**.*

— Неозначений артикль вживається зі злічуваними іменниками в однині.

— Як і неозначений артикль, значуща відсутність артикля перед іменниками (нульовий артикль) означає, що йдеться про об'єкт взагалі, проте іменник представлений або незлічуваним іменником, або злічуваним іменником у множині.

*I don't like **milk**.*
*There are **flowers** in front of my house.*

— Основні типи мовних ситуацій, що обумовлюють вживання неозначеного артикля:

а) Називання об'єкта (в однині) взагалі. Той, хто говорить, вводить у мовлення якийсь новий об'єкт і зараховує його до цілого класу таких самих об'єктів:

*This is **a new pen** for you.*
*Going to school I met **an old man** with **a dog**.*

б) Кількісна характеристика об'єкта, коли неозначений артикль має значення "один":

*Give me **a sheet of paper**.*

— Основні типи мовних ситуацій, що обумовлюють значущу відсутність артикля (нульовий артикль) у мовленні:

а) Називання об'єкта взагалі або віднесення його до класу таких самих предметів. При цьому об'єкт означає речовину, абстрактне поняття або невизначену кількість предметів:

***Honey** is wholesome.*
*While there is **life** there is **hope**.*
*They sell **bags** and **umbrellas** at that counter.*

б) Абстрагування від матеріального змісту об'єкта (так зване "розпредмечування"). Мається на увазі не названий об'єкт, а діяльність, пов'язана з цим об'єктом. У цьому разі іменники вживаються для вираження або якісної ознаки, або характеру дії. Зазвичай такі іменники входять до складу прийменникових і дієслівних словосполучень:

*She goes **to school** every day.*
*My father usually goes **to work** by bus.*

Примітки:

— Артикль не вживається перед іменником, після якого стоїть кількісний числівник, який відноситься до нього:
*Go by **bus 35**.*
*This is **room 46**.*

— Артикль часто не вживається у телеграмах, оголошеннях, газетних і журнальних заголовках:
Library for young man or woman. (the Morning Star)
Girl Gymnast keeps Title. (News)
Present Received Thanks — Pete.

❷ **Означений артикль** вказує на конкретний об'єкт (об'єкти), виражений іменником. Інакше кажучи, іменники з означеним артиклем називають об'єкти, що перебувають у полі зору співрозмовників або відомі їм:

*Do you like **the book**?*
*I have got **the magazine**.*

Означений артикль вживається з іменниками в однині і множині. Вживання з іменниками означеного артикля, що вказує на конкретні об'єкти, обумовлюється наступними мовними ситуаціями:

а) Вказівка на об'єкт, що знаходиться в полі зору співрозмовників:

*Give me **the pen**, please.*

б) Посилання на об'єкт, відомий співрозмовникам зі спільного минулого досвіду:

*Do you like **the poem**?*

в) Додаткова конкретизація об'єкта шляхом вказівки на деякі ознаки, за якими цей об'єкт відрізняється від інших, подібних до нього:

Which is your friend?
***The tallest boy** in the group.*

г) Родова характеристика об'єкта. У названому об'єкті узагальнено ознаки всього класу об'єктів, протиставляючи його іншим класам:

The telephone *was invented in the 19th century.*
The tragedy *and* ***the comedy*** *first appeared in Greece.*

ґ) Віднесення об'єкта до числа відомих показує, що він є невід'ємною частиною іншого, вже відомого співрозмовникам об'єкта.

Who is ***the author****?*

Отже, вживання артиклів обумовлюється ситуацією.

Наприклад: у реченні *I went to the shop to buy* ***a book*** вживання неозначеного артикля з іменником *book* можна пояснити такою ситуацією: "*У мого брата був день народження, і я вирішив купити йому в подарунок* ***якусь книжку***". У реченні *I went to the shop to buy* ***the book*** вживання означеного артикля перед іменником *book* можна обґрунтувати так: "*Хтось порекомендував* ***певну книжку****, або брат хоче мати* ***саме цю книжку****, і я пішов її купити*".

Для довідок:

1. Іменники, що означають власні назви, вживаються, як правило, без артиклів:
Petro, London, Great Britain *Але:* ***the Crimea, the USA***

Якщо йдеться про членів цілої сім'ї, то перед прізвищем ставиться означений артикль:
The Whites *live here.*

Якщо перед прізвищем є слово, яке означає посаду, або форма звертання, артикль не вживається:
Professor Stone, Mrs. Brown.

2. Загальні іменники у ролі звертання вживаються без артиклів.
Come here, ***girl****.*
Listen to me ***son****!*

❸ Означений артикль вживається перед власними назвами у таких випадках:

а) перед назвами морів, океанів, річок, заток, каналів, проток. Назви озер вживаються з означеним артиклем, якщо перед власною назвою не стоїть слово *lake****:***

the *Pacific Ocean,* ***the*** *Mississippi River,* ***the*** *Mediterranean (sea),* ***the*** *Suez Canal,* ***the*** *Finnish Gulf,* ***the*** *English Channel,* ***the*** *Ontario (але Lake Ontario)*

б) з назвами деяких країн, міст, вулиць, площ:

the *United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland,* ***the*** *Netherlands,* ***the*** *Congo,* ***the*** *Strand,* ***the*** *Mall*

в) з назвами гірських масивів (але не окремих гір):

the *Alps,* ***the*** *Himalayas,* ***the*** *Carpathians (але Ben Nevis, Everest)*

г) з назвами островів і архіпелагів:

the *Canaries,* ***the*** *Malay Archipelago,* ***the*** *Fiji Isles*

ґ) з назвами кораблів, готелів, газет, журналів:

the *"Astoria", "****The*** *Times"*

д) з назвами сторін світу: ***the*** *North,* ***the*** *South,* ***the*** *East,* ***the*** *West*

е) з назвами пам'ятників, музеїв, галерей, бібліотек, (кіно) театрів: ***the*** *British Museum,* ***the*** *Nelson Monument,* ***the*** *National Gallery*

є) перед іменником з означенням, вираженим прикметником у найвищому ступені порівняння:

February is ***the*** *shortest month of the year.*

TASKS

Insert articles where necessary and comment on their use.

1. (Загальні іменники) (Class nouns)

Here is ... large window. Through ... window we can see ... garden. Opposite ... window there is ... door. On ... door there is ... curtain. In ... corner of ... room there is ... round table. On ... table we can see ... number of ... books and ... telephone. On ... bookshelf near ... sofa we can see some ... newspapers and ... book by ... Jack London. There are ... two ... pictures in that room. One ... picture is small and ... other is very large. ... bookcases are full of ... books. In ... front of ... bookcases we can see ... big box. "Is ... box also full of ... books?". "Yes, it is.".

There is ... large sofa in ... room. On ... sofa we can see ... bag. There is no ... bed in ... room. On ... small table near ... window we can see ... flowers and ... glass of ... water. In ... front of ... window we can see ... arm-chair.

2.

Here is ... picture of ... school building. In ... front of ... school there is ... garden. In ... garden we can see ... apple-trees with ... apples on them.

... Autumn is coming. ... leaves are changing ... colour. Some of them are still green, ... others are red or yellow.

There is ... leaf falling from ... branch onto ... ground. ... grass is not yellow. It is still green. ... weather is warm. ... sun is shining brightly. ... sky is blue and clear. There are ... clouds in ... sky. We can see ... birds flying high up in ... air.

In ... middle of ... garden there is ... flowerbed. There are ... few flowers on ... flowerbed. Near ... flowerbed we can see ... benches. There are ... lot of ... children in ... garden. They are having ... interval between ... lessons. Some of ... children are sitting on ... benches, ... other children are running about in ... garden. ... two women and ... man are walking to ... gate. They are ... teachers. One of ... women is ... teacher of ... English. She is carrying ... large bag full of ... pupils' exercise-books. Near ... gate we can see ... boy and ... girl looking at ... black cat sitting in ... tree.

... two old men walking among ... trees are also ... teachers. One of them is holding ... book in ... hand. ... other is holding ... newspaper.

3. English meals

... English people have four meals ... day: ... breakfast, ... dinner, ... tea and ... supper. In some households ... dinner is served in ... evening and ... midday meal is called ... lunch.

... English people prefer ... substantial breakfast of ... porridge or ... bacon and ... eggs, ... hot toast, ... buttered bread or ... rolls, ... marmalade or ... jam, ... tea or ... coffee.

... Lunch is usually eaten at about 10'clock. ... cold meat, ... potatoes, ... salad and ... pickles with ... pudding or ... fruit to follow are taken for ... lunch.

In some houses ... dinner is ... principal meal of ... day. ... first course is ... soup, ... second course is some kind of ... fish: ... herring, ... cod, etc. ... third course is ... meat and ... vegetables with nearly always ... fried, boiled, baked or mashed potatoes.

Last of all comes ... blackberry and ... apple-pie, ... plum pudding or ... pan-cake. ... poultry, particularly ... chicken, ... duck, ... goose and ... turkey, is often eaten at ... dinner.

Before ... dinner ... table is laid in ... dining-room.

... table-cloth is put on ... table. ... knife, ... fork, and ... spoon are put on ... table for each person. ... glasses, napkins, ... decanter of ... water, and ... cruet-stand containing ... salt-cellar, ... pepper-pot and ... mustard-pot are put on ... table, too. After ... meal things are cleared away and washed up.

Stricktly speaking ... tea is not ... meal at all. Very often ... guests come to ... tea, which is served in ... drawing-room.

... tea service, i.e. ... cups, ... sausers, ... plates, ... tea-pot and ... sugar-basin are brought in on ... tray.

... plate, ... cup of tea, ... teaspoon, ... knife and ... paper napkin are handed to each guest, and ... sandwiches, ... cake, ... buns and ... cakes are handed round. ...tea-making in ... England is ... art.

... hostess pours out ... tea and asks ... guests in turn whether they like their tea strong or weak, with ... sugar or without it.

... omelette or ... sausages, sometimes ... bacon and eggs or ... cold meat is taken for ... supper. That is followed by ... fresh or tinned fruit according to ... season.

4. (Географічні назви) (Geographical names)

... Map of ... British Isles

Here is ... map of ... British Isles. On ... map you can see ... England, ... Scotland, ... Wales and ... Ireland.

... London is ... capital of ... Great Britain. It is also ... capital of ... United Kingdom.

Some parts of ... England are really beautiful. There are ... lot of ... lakes, ... rivers, ... hills and ... mountains in ... England. But ... mountains are not very high. ... Cheviot Hills are in ... north of ... country. ... South of ... Cheviot Hills one can see ... Pennines. ... West of ... Pennines there are ... Cumbrian Mountains. There is ... number of beautiful lakes in ... mountains. This part of ... country is called ... Lake District.

This is ... Wales. There are ... plenty of hills and mountains in ... Wales. Here is ... big mountain. Its name is ... Snowdon. It is 3560 feet high.

There is ... much coal in ... Wales. It is one of ... big mining districts in ... Britain. In ... towns and ... villages of ... Wales one can see thousands of ... miners.

... Britain is ... industrial country. There are ... lot of factories and mines there. Sheffield is ... big centre

of ... steel industry, and in Manchester there are many textile factories. ... West of Manchester is Liverpool. It is one of ... big ports on ... west coast of ... island.

Glasgow is ... very large city in ... Scotland. It is also ... large sea port and ... big ship-building centre. Edinburgh is ... capital of ... Scotland. It is near ... east coast of ... country.

... Oxford, ... Cambridge and ... Edinburgh are ... university towns. You can find ... number of students there.

5.

1. Has ... postman come yet? I am expecting ... letter from my father. 2. My brother can drive ... car. 3. I got ... interesting book from ... library. ... librarian said that I could only keep it for ... week as ... teacher of ... English also wanted it. 4. She couldn't do such ... thing. 5. What ... fine weather we are having today! 6. When ... moon passes between ... earth and ... sun, ... eclipse results. 7. There is ... red book and ... green book on ... table in ... room. 8. Can you tell me how to get to ... museum? Go straight down ... street until you come to ... bridge. Then turn to the right and you will see ... large white building. That is ... museum. 10. I want to write ... letter to ... father. 11. He asked ... student ... question. 12. I'm reading "... American Tragedy", ... novel by ... Theodore Dreiser. 13. ... door opened and ... man entered ... room. 14. I took ... bus Number 9 and went home. 15. She opened ... book and began to read. ... book was about ... life of ... poor and ... rich in ... USA.

6.

1. I can't find ... book which you gave me ... last week. 2. Yesterday I spoke to ... man who had just returned from ... north of ... America. 3. They were standing on ... top of ... hill. 4. ... magazine which you lent me ... last month is of ... great interest. 5. He is ... teacher whom we all like very much. 6. She is ... teacher of ... mathematics. 7. I know ... man who lives in ... house where you live. 8. ... street which leads to ... cinema is very wide. 9. ... person who is sitting next to me is ... famous painter. 10. ... girl standing at ... blackboard is my best friend.

7. (Незлічувані іменники, що означають речовини) (Uncountable material nouns)

1. ... coal is one of ... most important natural resources in our country. 2. ... most common kind of ... fuel used by man is ... wood. 3. Put ... wood on ... fire. 4. ... silver is not so heavy as ... gold. 5. ... oil is known to be lighter than ... water. 6. Please cut ... grass in the garden. 7. ... Water which we drink in our town is filtered at waterworks. 8. I don't like ... milk. 9. Pour ... milk into the cup, please. 10. We make ... butter and ... cheese from ... milk. 11. Pass me ... sugar, please. 12. She doesn't like ... sugar. 13. Where is ... sugar? 14. This district is rich in ... coal. 15. Is your shirt made of ... silk or ... cotton? 16. This is ... bronze, not ... copper. 17. I like ... tea. She likes ... coffee. 18. I always drink ... boiled water. 19. Bring me ... hot water, please. 20. There is ... snow on the ground. 21. There is ... hot and ... cold water and ... gas in my flat.

8. (Абстрактні іменники) (Abstract nouns)

1. It is ... heavy work. 2. You must face ... life seriously. 3. He likes ... silence of this room. 4. They often sit for hours in ... silence. 5. ... love is necessary for us. 6. ... love which he gave her was full of ... beauty. 7. Alice knew nothing of ... literature except some American writers of the 19th century. 8. This man lives in ... poverty. 9. ... poverty of his room struck us very much. 10. She has ... hard life. 11. In his novels the author describes ... life of ... youth in his country. 12. ... air was full of ... warmth and ... freshness. 13. I like ... music. 14. ... music which she heard yesterday was beautiful. 15. Last week I learnt ... interesting news. 16. ... news which he told me were of ... great interest for our family. 17. I had ... little hope for ... better life. 18. I spent ... good time by my aunt's. 19. ... time spent together gave us both ... great deal of ... joy. 20. I can see ... beauty and ... peace of their home. 21. What ... delightful weather we are having! 22. Suddenly ... idea came to her. 23. He hated ... idea of going there. 24. Standing on the terrace I could hear ... murmur of ... sea below me. 25. I'll come in ... hour. 26. ... hour spent with him made much good for me. 27. ... light moves quickest of all. 28. It is ... time to start. 29. She didn't like ... changes in ... life. 30. He looked at her with ... amazement.

9. (Числівники) (Numerals)

1. Take bus ... Number 8. 2. Take ... first turning to the left. 3. Read ... exercise 3. 4. Find ... chapter 10. 5. I live at ... number 43, Green Street. 6. She bought ... three dozen of apples. 7. She is ... first pupil in her form. 8. ... thousands of people go to the sea in summer. 9. ... second attempt proved more successful than ... first. 10. Having eaten the porridge I asked for ... second portion. 11. He made ... second, ... third, ... fourth experiment with the same result. 12. Nobody answered my bell, so I had to ring ... second time.

13. ... two pupils entered the classroom. 14. He lives in ... flat Number 10. 15. I wear ... size thirty-six shoes. 16. There are only ... forty thousand aborigines in Australia. 17. ... fourth visit of him to Canada took place in 1995. 18. Today is ... fifth of October. 19. ... thousand new books were sold here last year. 20. ... first text is more difficult than ... second one.

10. (Частини світу) (Cardinal points)

1. Canada occupies ... whole of ... northern part of ... continent of ... North America and ... number of ... islands, ... biggest of which are Vancouver in ... west, Nova Scotia and Newfoundland in ... east and ... Victoria and Baffin Islands in ... north. It stretches from ... forty-ninth parallel in ... south to ... Arctic Circle in ... north and from ... Pacific Ocean in ... west to ... Atlantic Ocean in ... east. 2. ... Rocky Mountains, continuing ... northward from ... USA, stretch parallel to ... Canada's Pacific Coast. ... east of these mountains are ... high plains of Alberta and Saskatchewan, ... low plains in ... region of ... Great Lakes and ... River St. Lawrence. Mountains also run parallel to ... Canada's east coast in ... Labrador and ... Baffin Islands. 3. New Zealand is situated ... south-east of ... Australia and consists of three large and many small islands. ... two main islands stretch for nearly 900 miles from ... north to ... south. ... mountains run from ... south-west to ... north-east throughout both ... larger islands. 4. He lived long in ... North. 5. ... east of this country is occupied by ... tundra. 6. My best friend came to our town from ... East. 7. He travelled in Canada from ... East to ... West. 8. Rockwell Kent's landscapes show ... beauty of ... nature in ... Far North. He was ... explorer of ... North. 9. ... silver, ... iron and ... other metals are mined in many parts of Australia, mostly in ... New South Wales. Sugar is produced along ... north-east coast, while fruit-growing is developed in ... south. 10. We live in ... Western Ukraine.

11. ... British Museum

... Bloomsbury Street is ... oldest in ... London. It dates from 1665. It is ... "literary district", many writers and art critics used to live here. But it is mostly known for ... British Museum, ... pride of ... Britain.

It is ... immense, light-grey building, like ... Greek temple. (It was founded in 1753).

... British Museum was, and probably is one of ... most famous and important libraries in ... world.

... British Museum, situated in ... Great Russell Street, is about ten minutes' walk from both ... Dean Street and Macclesfield Street. ... lot of people spend ... great deal of time in ... Museum reading-room.

During ... Second World War, ... reading-room was badly damaged, over 150,000 volumes perished in ... flames caused by ... nazi bombs.

... British Museum has ... wonderful art gallery, too. It has ... unique collections of ... sculpture, ... ceramics, ... drawings, and ... paintings of ... Egyptians, ... Greeks, ... Romans, ... Normans, ... Africans, ... Chinese, ... Indians and many other peoples.

12. ... Great Britain

... British Isles lie in ... north-west of ... Europe. They consist of ... two large islands, ... Great Britain and ... Ireland, and many smaller ones. ... Great Britain, ... largest island in ... Europe, includes ... England, ... Scotland and ... Wales. It is separated from ... Ireland by ... Irish Sea, and from ... Continent by ... English Channel and ... Straits of Dover. ... Great Britain and ... Northern Ireland form ... United Kingdom.

... surface of ... England and ... Ireland is flat, but ... surface of ... Scotland and ... Wales is mountainous. ... mountains are almost all in ... western part. ... highest mountain in ... United Kingdom is ... Ben Nevis in ... Scotland (1343 m). ... longest river is ... Severn. It is in ... south-west of ... England. ... Thames is not so long as ... Severn. ... sea enters deeply into ... land and has ... great influence on ... climate. ... winter is not very cold and ... summer is not very hot.

... main ports of ... country are ... London, ... Liverpool, ... Glasgow and others.

13. (Власні іменники) (Personal nouns)

1. ... Dinny looked up at ... house. This wasn't ... Dinny I knew many years ago. 2. Margaret was talking to ... Browns. 3. In ... dim light of ... moon he scarcely recognized ... Lily he had known. 4. But ... Mary of that evening wasn't ... Mary I knew. 5. I want to see ... Aunt Betty and ... Uncle Tom next week. 6. ... little Kate began to cry. 7. ... old Peter didn't sleep. 8. Suddenly I saw ... pretty little Ann in ... garden. 9. ... London is ... capital of ... Great Britain. 10. This is ... London I often saw in my dreams. 11. There are ... lot of interesting places in ... London, such as: ... Tate Gallery, ... National Gallery, ... National Portrait Gallery, ... British Museum, ... Houses of Parliament, ... Westmister Abbey, ... Buckingham Palace, ... Trafalgar Square. ... best known streets are: ... Whitehall, ... Downing Street, ... residence of ... Prime Minister, ... Fleed Street which stands for ... press, ... High Street and ... Strand. 12. Last summer I visited ... Medici Palace. 13. ... doctor Glinn has been working at ... hospital for 5 years already. 14. ... engineer Barstow left ... town for ... North.

15. ... clever Peter knows almost everything. 16. I live in ... Green Street. 17. "... father is not at ... home", said ... little Jane. 18. ... old Harry doesn't work, he is ... pensioner. 19. I have no doubt that you are ... Miss Willer I have often heard named. 20. ... poor Edward couldn't find ... answer. 20. ... great romantic English landscape painter Joseph Mallord William Turner was born in ... Devonshire.

14. (Дні тижня, місяці) (Days, months)

1. Robinson Crusoe found his servant on ... Friday. 2. ... Sunday is my favourite day in ... week. 3. Let's meet on ... Saturday. 4. I'll never forget ... November of 1996. 5. ... cold April is ... usual thing in this region. 6. ... February is ... shortest month of ... year. 7. ... scientist had been working ... whole June before ... problem was solved. 8. Mary is going to ski in ... country on ... following Sunday. 9. ... last Monday was wet and windy. 10. I was born in ... January, 1973. 11. ... two friends decided to go there on ... Tuesday. ... Tuesday came but they didn't go. 12. It is ... beginning of ... May now. 13. I don't remember exactly when he visited me last, but I am sure it was on ... Friday. 14. My day off is ... Saturday. 15. ... Saturday which came was bright and sunny. 16. I'll leave ... town in ... February. 17. ... warm January is not ... usual thing in Ukraine.

15. London

It is certain that ... foreigner must be surprised by ... first sight of London. It will seem as if there are ships anchored in ... very streets of ... town, because ... ships are being loaded and unloaded at ... docks in ... specials pools built along ... river Thames.

On ... other hand London is very attractive for ... tourists. It's very old and full of ... historic associations, full of ... customs and traditions. Englishmen themselves are ... mixture of ... past and ... present, of ... old-fashioned and ... very modern.

Visitors are usually greatly surprised by ... number of bridges across ... river. ... capital has 14 bridges, ... famous ... London Bridge being among them.

... appearance of London houses has its own peculiarity. ... main feature of almost every rooftop is ... chimney. Modern methods of ... internal heating have made ... little difference to this pleasure. There are very few British houses from which ... old fashioned open fire has been eliminated, even though ... central heating has been installed. And ... fireplace requires ... chimney.

There is ... lot of traffic in ... streets of ... town: ... endless lines of ... buses, motor-cars and taxis. ... traffic regulations in London differ from ours: they drive on ... left side of ... road instead of ... right.

... quickest way to get about ... modern London is ... Underground. It seems that everyone in ... London Underground is always in ... hurry.

... coloured advertisements are everywhere in ... London Underground: on ... walls of ... excalator, on ... platforms; ... special posters advertise everything — ... food, ... medicine, ... clothes, ... furniture, ... cigarettes.

... streets of London are always of ... great interest to ... tourists. In some parts of London they are very much alike, as ... houses are not very big, they are mostly two-storeyed buildings with many front-doors and ... little gardens.

16. Comment on the use of articles or their absence.

1. Chaucer exerted a great influence on English literature.
2. Daniel Defo published his famous book "Robinson Crusoe" when an elderly man.
3. Richardson wrote novels in the form of a series of letters.
4. Robert Burn's father worked hard to make both ends meet.
5. Walter Scott revived the old national and popular element of Scotch poetry.
6. Shelley and Byron met in Switzerland in 1816.
7. Thackeray used the novel as an instrument of satire.
8. When a boy, Rudyard Kipling lived in India.
9. Oskar Wilde dazzled London with ironical social comedies full of wit, epigram and paradox.
10. Keats devoted his life entirely to poetry alone.